

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ Українського державного
університету залізничного
транспорту

2018 року № 72

С.В.Панченко

ПОЛОЖЕННЯ

про репозитарій академічних текстів Українського державного університету залізничного транспорту

1. Загальні положення та терміни

1.1. Положення про репозитарій академічних текстів Українського державного університету залізничного транспорту» (далі - репозиторій УкрДУЗТ) визначає основні поняття, призначення, склад і структуру та регламентує основні засади організації та управління університетським репозитарієм

1.2. Репозитарій академічних текстів Українського державного університету залізничного транспорту – це відкритий електронний архів для зберігання, накопичення та забезпечення довготривалого і надійного доступу через Інтернет до матеріалів наукового, освітнього та навчально-методичного призначення, створених працівниками, аспірантами та студентами університету.

1.3. Основні терміни:

- **автор** – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», іншого закону чи договору;
- **авторський договір** – договір, умови якого встановлені Українським державним університетом залізничного транспорту, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст.634 Цивільного кодексу України);
- **виняткове (виключне) право** – це майнове право особи, яка має щодо твору авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об'єктів авторського права і (або) суміжних прав лише нею і на видачу

лише цією особою дозволу чи заборону їх використання іншим особам у межах строку, встановленого Законом. Виняткове право може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності;

- **відкритий доступ** – розміщення в мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволений правовласниками;
- **депозитор** – особа, яка здійснює архівування матеріалів у репозитарії;
- **депонування** – розміщення твору в репозитарії;
- **інтелектуальні права на твір** включають виняткове право і особисті немайнові права;
- **особисті немайнові права автора** включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканність твору, право на обнародування твору;
- **твір** – створений автором у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків: літературно-письмовий твір (книга, брошура, стаття, конспект лекції, аналітичний огляд, звіт, презентація тощо); ілюстрація, план, ескіз, що стосуються науки; аудіовізуальний твір; фотографічний твір; інші твори, представлені в електронній (в тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

1.4. Репозитарій академічних текстів Українського державного університету залізничного транспорту – це репозитарій відкритого доступу, розміщений на сервері Університету. Репозитарій акумулює електронні повнотекстові документи наукового та навчально-методичного призначення, створені працівниками будь-якого структурного підрозділу УкрДУЗТ, аспірантами, магістрантами чи студентами університету, а також надає до них безкоштовний постійний доступ через Інтернет.

1.5. Назва репозитарію:

Повна офіційна назва:

українською мовою – репозитарій академічних текстів Українського державного університету залізничного транспорту;

російською мовою – репозитарий академических текстов Украинского государственного университета железнодорожного транспорта;

англійською мовою – Repository of Academic Texts of the Ukrainian State University of Railway Transport.

Скорочена назва:

українською мовою – репозитарій УкрДУЗТ;

російською мовою – репозитарий УкрГУЖТ;

англійською мовою – USURT Repository

1.6. Адреса репозитарію в Інтернеті: <http://www.kart.edu.ua>

1.7. Репозитарій формується та функціонує відповідно до наступних документів:

- Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»;
- Закон України «Про авторське право і суміжні права», що встановлює авторське право на комп'ютерні програми для ЕОМ, електронні видання, бази даних, літературні письмові твори;
- Закон України «Про Національну програму інформатизації»;
- -Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», який поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання електронних документів;
- Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах», який встановлює основи регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України на інформацію та права доступу до неї;
- ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006 Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання;
- ГОСТ 7.82-2001 Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов (міждержавний стандарт);
- Положення про бібліотеку Українського державного університету залізничного транспорту;
- Положення про репозитарій академічних текстів Українського державного університету залізничного транспорту.

2. Призначення, завдання та функції репозитарію.

2.1 Призначенням репозитарію є накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів університетської спільноти, надання відкритого доступу до них засобами Інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

2.2 Основними завданнями репозитарію є:

- забезпечення місця і способу централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів творів;
- сприяння зростанню популярності Університету шляхом представлення його наукової продукції у глобальній мережі;
- сприяння розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності;
- сприяння академічній добросовістості;
- збільшення цитування наукових публікацій працівників Університету шляхом забезпечення вільного доступу до них за допомогою Інтернету;

2.3 Основними функціями репозитарію є:

- навчальна, що спрямована на сприяння навчальному процесу;
- наукова, що спрямована на сприяння науково-дослідницькій роботі;

- довідково-інформаційна, що спрямована на задоволення інформаційних запитів з техніці та інших галузей знань;
- просвітницька, що спрямована на популяризацію досягнень науковців Університету;
- кумулятивна, що спрямована на поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами та електронними копіями друкованих видань та їх збереження.

3. Управління репозитарієм

3.1 Загальне управління репозитарієм УкрДУЗТ здійснює Координаційна рада, склад якої затверджується наказом ректора.

3.2 Координатором і основним виконавцем процесу наповнення репозитарію є бібліотека Університету.

3.3. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує Інформаційно-обчислювальний центр УкрДУЗТ.

3.4. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із репозитарію, коло осіб, які можуть розмішувати свої документи, перелік документів і порядок їх розміщення вирішує Координаційна рада.

3.5. При необхідності до роботи з репозитарієм залучаються працівники будь-якого відділу бібліотеки, Інформаційно-обчислювального центру, завідувачі кафедр та співробітники інших підрозділів Університету.

4. Склад і структура

4.1. Репозитарій є універсальним за змістом науковим зібранням. Структура репозитарію складається з тематичних фондів та вкладених у них зібрань відповідно до організаційної структури УкрДУЗТ. Кожен фонд може містити зібрання, у яких безпосередньо розміщуються електронні публікації наукових та навчально-методичних видань, наукових робіт аспірантів, магістрантів, студентів тощо. При необхідності за рішенням Координаційної ради можуть створюватись інші фонди та зібрання.

4.2 Тематичний склад репозитарію визначається відповідно до наукового та навчального процесів Університету.

До репозитарію включаються:

- дисертації на здобуття наукових ступенів та автореферати дисертацій;
- кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти;
- статті у наукових виданнях;
- монографії;
- наукові видання;
- звіти у сфері наукової і науково-технічної діяльності;
- депоновані наукові роботи;
- підручники, навчальні посібники та інші науково- та навчально-методичні праці.

4.3 За видами електронних ресурсів репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедіа ресурси та інші.

4.4 Хронологічні рамки для репозитарію не встановлюються.

4.5 За рівнем доступності документи в репозитарії можуть бути у відкритому доступі або, за бажанням автора, в авторизованому доступі.

5. Принципи створення і функціонування

5.1 Репозитарій створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, розробки Массачусетського технологічного інституту, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Access Initiative Protocol for Metadata Harvesting), дозволяючи тим самим інтегрувати електронний репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та інші.

5.2 Репозитарій поповнюється документами шляхом самоархівування твору автором. Для отримання можливості самоархівування автор повинен зареєструватись та отримати відповідні права для роботи. Після реєстрації авторові надаються права депозитора.

5.3 Депозиторами може бути як автор, так і уповноважений працівник бібліотеки. За дорученням автора його твір може розмістити у репозитарії депозитор-бібліотекар. При цьому автор надає у бібліотеку електронну версію твору у файловому форматі, що підтримується програмним забезпеченням.

5.4 Підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак, рекомендуються для використання такі формати у кожному з видів ресурсів:

Ресурс	Файловий формат	Розширення
Текст	Adobe PDF	pdf
Презентація	MPowerPoint	ppt
Таблиця	MExcel	xls
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Аудіо	MP3	mp3
Відео	AVI	avi

5.5 Твори, що передаються у репозитарій, забезпечуються заголовками, прізвищами авторів, анотацією мовою оригіналу та ключовими словами українською, російською та англійською мовами.

5.6 Завідувач кафедри (керівник підрозділу) призначає уповноваженого працівника для виконання функцій модератора щодо розміщення і коректного представлення у репозитарії наукових та навчально-методичних матеріалів співробітників кафедри (підрозділу).

Презентація		
Таблиця		
Зображення		
Аудіо		
Відео		

5.7 За проханням автора електронна публікація може вилучатися з відкритого доступу або замінитися прихованою формою повного тексту, що здійснює уповноважений працівник бібліотеки.

5.8 За рішенням Координаційної ради робота, яка має низький науковий або освітній рівень, або має у творі наявність плагіату може вилучатися з відкритого доступу, що здійснює уповноважений працівник бібліотеки.

6. Авторський договір

6.1 Твір розміщується у репозитарії після укладання між автором та Університетом в особі ректора Університету Авторського договору, за яким особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на твір автор реалізує, добровільно ухвалюючи рішення про представлення своєї публікації в Інтернет.

6.2 Автор передає, а Університет одержує невиключне майнове право на використання твору шляхом розміщення останнього в репозитарії Університету на весь строк дії авторського права починаючи з моменту розміщення твору в репозитарії, а саме:

- на використання твору без одержання прибутку;
- на відтворення твору чи його частин в електронній формі (включаючи цифрову);
- на виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
- на виготовлення електронних копій твору для некомерційного розповсюдження;
- на внесення твору у базу даних репозитарію;
- на надання електронних копій твору для доступу в мережі Internet.

6.3 Розміщуючи свій твір в репозитарії Автор приймає умови цього договору.

6.4 Автор гарантує, що у творі не використовувалися твори, авторські права на які належать третім особам.

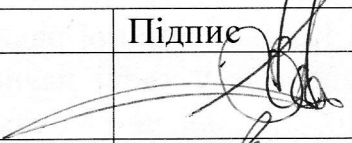
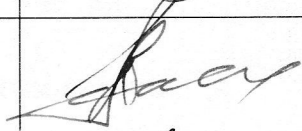
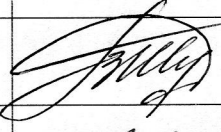
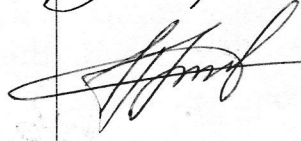
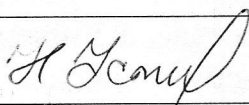
Автор гарантує, що на момент розміщення твору в репозитарії:

- майнові права на твір ні повністю, ні в частині нікому не передано (не відчужено);
- майнові права на твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави,
- судового спору або претензій з боку третіх осіб.

6.5 Твір не може бути розміщений у репозитарії, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральності населення.

6.6 Передане за цим договором право поширюється на території України та зарубіжних країн.

ПОГОДЖЕНО:

Посада	Дата	Підпис	Прізвище
Проректор з наукової роботи			Г.Л.Ватуля
Проректор з навчально-методичної роботи			С.І.Приходько
Начальник навчального відділу			Д.В.Шумик
Начальник Інформаційно-обчислювального центру			В.О.Змий
Юрисконсульт			Н.А.Устинова

СХВАЛЕНО:

Протокол засідання вченої ради
Українського державного університету
залізничного транспорту
« ___ » _____ 2018р. № _____